

УДК 643.543.1:634.23(477)

РІСТ І ПРОДУКТИВНІСТЬ ЧЕРЕШНІ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОПІДЩЕПНИХ КОМБІНАЦІЙ І СХЕМ РОЗМІЩЕННЯ ДЕРЕВ

Носаченко О.М., студент-магістр,

Науковий керівник: Алексєєва О.М., к.с.-г.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

e-mail: pvb@tsatu.edu.ua

Мета дослідження. Оцінка показників росту, урожайності та якості плодів черешні у насадженнях різних конструкцій з метою визначення найбільш перспективних з них для впровадження у виробництво.

Методика проведення досліджень. Дослідження проводились у 2016-2018 рр. у насадженні черешні 2006 року садіння на сортах Крупноплідна та Мелітопольська чорна. Грунт дослідної ділянки – темно-каштановий легкоглинистий. Повторність досліду трьохкратна, по 6 дерев у кожній повторності.

Схема досліду:

Варіант 1 – підщепа ВСЛ-2, схема розміщення 5 x 3 м (контроль);

Варіант 2 – вставка ВСЛ-2, схема розміщення 5 x 3 м;

Варіант 3 – вставка ВСЛ-2, схема розміщення 5 x 4 м;

Варіант 2 – вставка Гізела 5, схема розміщення 5 x 3 м;

Варіант 3 – вставка Гізела 5, схема розміщення 5 x 4 м;

Результати досліджень. Більшість біометричних параметрів дерев черешні істотно залежала від схем розміщення. Так, діаметр штамба дерев черешні, розміщених за схемою 5 x 3 м, був в середньому на 10% нижче, ніж за використання схеми 5 x 4 м, площа проекції та об'єм крони – на 11%, сумарний річний приріст – на 23% нижче відповідно. Крім того, на показник сумарного річного приросту також суттєво впливали підщепи. Варіанти з використанням вставок переважали контроль за цим параметром на 24% в середньому по сортах.

Несприятливі погодні умови років дослідження (низькі температури взимку, приморозки весною, низька вологість повітря під час цвітіння) не дозволили деревам черешні повною мірою реалізовувати свій потенціал продуктивності. Через це урожайність насадження була середньою. Усі варіанти з використанням вставок переважали суттєво контроль (кореневласна підщепа ВСЛ-2) за урожайністю з одиниці площі. При цьому, найбільш продуктивним на сорті Мелітопольська чорна виявився варіант зі вставкою ВСЛ-2 і схемою розміщення 5 x 3 м, а на сорті Крупноплідна - варіант зі вставкою Гізела 5 (5 x 3 м), які переважали контроль у 1,8 та 1,7 разів відповідно.

Середня маса та діаметр плодів та біохімічний склад плодів черешні визначалися в першу чергу генотипом сорту. Плоди сорту Крупноплідна мали в середньому у 1,3 разів більшу масу та у 1,2 разів більший діаметр, порівняно з плодами сорту Мелітопольська чорна, а також містили на 28% більше цукрів. Дерева, розміщені за схемою 5 x 4 м, мали тенденцію до формування плодів більшого розміру, ніж за схеми 5 x 3 м, проте ця закономірність була статистично підтверджена не у всіх варіантах досліду. Між варіантами конструкцій насаджень не було знайдено істотної різниці за жодним з показників біохімічного складу плодів.

Аналіз економічної ефективності технології вирощування показав, що усі варіанти дослідження виявилися економічно вигідними. За комплексом економічних показників можна виділити такі варіанти конструкцій насаджень: сорт Мелітопольська чорна на вставці ВСЛ-2, схема розміщення 5 x 3 м, у якому додатково отримано 33 тис. грн./га чистого прибутку порівняно з контролем, а рівень рентабельності склав 79,9%; та сорт Крупноплідна на вставці Гізела 5, схема розміщення 5 x 3 м, де величина додаткового чистого прибутку склала 18 тис. грн./га, а рівень рентабельності – 50,1%.